

BORÇLAR HUKUKUNDA HAKİM OLAN İLKELER
1-İrade özgürlüğü ilkesi 2-Nisbîlik ilkesi 3-Dürüstlük ilkesi 4-Sözleşmelerde Karşılıklılık ilkesi 5-Borçlunun yerleşim yerinde ifa ilkesi 7-Üçüncü kişilerin aleyhine borç ilişkisi kurulmaması ilkesi

EKSİK BORÇLAR
a. Kumar ve Bahisten Doğan Borçlar b. Evlenme Tellâllığından Doğan Ücret Borçları c. Ahlâkî Ödevlerden Doğan Borçlar d. Zamanaşımına Uğramış Borçla e. Konkordato Dışında Kalan Borç

DEF'İ
Borçlunun, ödemedenden kaçınmasına imkan veren özel bir sebebin varlığına dair savunmasıdır. -Bir hakka dayanır -Sadece taraflar ileri sürebilir -Hâkim re 'sen dikkate alamaz. <i>Örnek: Zamanaşımı Def'i – Tartışma defi – Takas Defi</i>

İTİRAZ
Borçlunun, borcun hiç oluşmadığına veya artık mevcut olmadığına dair savunmasıdır. -Bir olaya dayanır -Varlığını herkes ileri sürebilir. -Hakim re 'sen dikkate alır. <i>Örnek: Ehliyetsizlik, Şekle Aykırılık, Muvazaa, Kesin Hükümsüzlük.</i>

YENİLİK DOĞURAN HAKLAR
Bir kişinin, sahip olduğu yetki doğrultusunda, ulaşması gerekli tek taraflı bir irade beyanıyla bir başkasının hukukî durumunu onun katılmasına gerek olmadan değiştirmesine denir.

İÇERİKLERİNE GÖRE ÇEŞİTLERİ
A) Kurucu Yenilik Doğuran Haklar: Kullanılmalarıyla bir hakkı kazandıran veya yeni bir hukukî ilişki kuran haklara denir. Örneğin, alım, geri alım, önalım, kabul vb. B) Değiştirici Yenilik Doğuran Haklar: Kullanılmalarıyla mevcut bir hukukî ilişkiyi veya hakkı değiştiren haklara denir. Örneğin, aynen ifadan vazgeçip müspet zararın talebi vb. C) Bozucu Yenilik Doğuran Haklar Kullanılmalarıyla bir hukukî ilişkiyi veya bir hakkı ortadan kaldıran haklara denir. <i>Örneğin, fesih, dönme, iptal, takas vb.</i>

Tek Taraflı Hukukî İşlemler
Yalnız bir tarafın irade beyanıyla bir sonuç doğurabilen işlemlerdir <i>Örneğin, temsil yetkisi verme vb</i>
Çok Taraflı Hukukî İşlemler
Bir hukukî sonucun doğması için birden çok kişinin irade beyanına ihtiyaç olması hâline denir

Tasarruf İşlemleri:
Taşınır satım sözleşmesinde teslim, Taşınmaz satım sözleşmesinde tescil, Alacağın devri sözleşmesi ibra sözleşmesi.

ÖNERİNİN UNSURLARI
Öneri Karşı Tarafa Yöneltilmiş Olmalı Öneri Sözleşmenin Bütün Esaslı Noktalarını Kapsamalı Öneren, Önerisiyle Bağlı Kalmak Niyetinde Olmalı

Adi Yazılı Şekle Tâbi İşlemler
a. Alacağın devri b. Önalım sözleşmesi c. Taşınır ve alacaklara ilişkin bağışlama vaadi d. Kefalet e. Devletçe tanınan kurumlarla yapılan ölünceye kadar bakma sözleşmesi f. Mirasçılar arasında yapılan miras payının devri sözleşmesi vb.

Resmî Yazılı Şekil
a. Resmi vasiyetname b. Ölünceye kadar bakma sözleşmesi c. Mal rejimi sözleşmesi d. Alım-Geri alım sözleşmesi e. İpotekli borç senedi- irat senedi f. Taşınmaz satım sözleşmesi g. Taşınmaz satış vaadi sözleşmesi

ÖNERİ
Tek taraflı bir hukukî işlemdir. Sözleşme yapma çağrısıdır.

-Bir irade beyanının öneri sayılabilmesi için, karşı tarafın 'kabul' beyanıyla sözleşmenin tamam olabilmesi gerekir. -Öneri, sözleşmenin bütün esaslı noktalarını kapsamalıdır. -Tarife, fiyat listesi ve benzerlerinin gönderilmesi aksi anlaşılmadıkça öneri sayılır. -Öneren, kabul için belli bir süre tayin etmişse bu sürenin sonuna kadar önerisinden dönemez.
--

- Hazırlar arasında (telefon, bilgisayar vb.) önerinin bağlayıcılık süresi der haldir. - Hazır olmayanlar arasında önerinin ulaşma süresi, karşı tarafın düşünme süresi ve kabul beyanının dönme süresi birbirine eklenerek önerinin bağlama süresi tespit edilir.

- Hazırlar arasında yapılan sözleşmelerde kabul beyanı ile birlikte sözleşme kurulur, aynı anda da hüküm ve sonuçlarını doğurmaya başlar. - Hazır olmayanlar arasında yapılan sözleşmelerde; kabul beyanının önerenin hakimiyet alanına ulaştığı anda sözleşme kurulur, hüküm ve sonuçlarını ise kabul beyanının gönderildiği anda doğurmaya başlar.

YOKLUK
Bir hukukî işlemin kurucu unsurların eksik olması hâline yokluk denir. Tarafların irade beyanları birbirine ulaşmamışsa, tarafların irade beyanları uyumsuzsa yan yükümlülükler çatışyorsa yokluk meydana gelir.

Kesin Hükümsüzlük (Butlan, Mutlak Butlan)
-Sözleşmenin konusunun hukuka aykırı olması -Sözleşmenin konusunun ahlâka aykırı olması. -Sözleşmenin konusunun imkânsız olması -Hukukî işlemin, geçerlilik şartı olan şekle aykırı olarak yapılmış olması -Ayırt etme gücü bulunmayan kişilerin (tam ehliyetsizlerin) yaptığı işlemler -Muvazaalı işlemler -Kanuna karşı hile

**Emredici hukuk kurallarına davranmaya bağlanmış yaptırıma, Tek Taraflı Bağlamazlık denir.
--

GABİN (AŞIRI YARARLANMA)
Tarafların edimler arasında açık bir orantısızlığın bulunmasıdır. Zamanaşımı: Bu durumun ortadan kalktığı tarihten başlayarak 1 yıl ve her halde 5 yıl

Maddi Zarar

Kişinin malvarlığında meydana gelen eksilmedir.

Manevi Zarar

Kişinin şahıs varlığındaki azalmadır.

Ölüm, vücut bütünlüğünün ihlali ve kişilik haklarının zarar görmesi durumlarında manevi tazminatı kişi kendi yada yakınları talep edebilir. Yaptırımı paradır.

Fiili zarar

Maaş varlığındaki mevcut azalmadır, fail fiili zararı karşılamakla yükümlüdür.

Doğrudan zarar

haksız fiil neticesinde meydana gelen ilk zarardır.

Menfi zarar

sözleşmenin kurulmamasından veya geçerli olmamasından doğan zarardır.

Müspet zarar

Sözleşmenin ifa edilmemesinden doğan zarardır.

Cismani zarar

Çalışma gücünün kaybı nedeniyle ödenen tazminatlar ile tedavi masraflarını içerir.

İptal Edilebilirlik Şu hallerde iptal edilebilirlik gündeme gelir.

- Yanılma
- Aldatma
- Korkutma
- Aşırı Yararlanma

İRRADE BOZUKLUĞU HÂLLERİ)

- Yanılma (Hata)
- Aldatma (Hile)
- Korkutma (Tehdit/İkrah)

YANILMA(HATA)

Sözleşmenin Niteliğinde Yanılma
Sözleşmenin Konusunda Yanılma
Şahısta Yanılma
Şahsın Özelliklerinde Yanılma
Miktarda Yanılma

TEMSİL

Üçüncü kişi hesabına kendi adına veya üçüncü kişi adına ve hesabına işlem yapılmasına temsil denir.

Hukukî işlemde doğan temsil yetkisi ulaşması gerekli tek taraflı bir hukukî işlem ile verilir

Özel Temsil Yetkisi Verilmesi Gereken Hâller

1. Dava açmak
2. Sulh olmak (uzlaşmak)
3. Hakeme başvurmak
4. İflâs, iflâsın ertelenmesi ve konkordato talep etmek
5. Kambiyo taahhüdünde bulunmak (çek, bono, poliçe düzenlemek/keşide etmek)
6. Bağışlama yapmak
7. Kefil olmak
8. Bir taşınmazı devretmek veya bir hak ile sınırlandırmak

Temsili Sona Erdiren Sebepler

- Ölümü
- Gaipliğine karar verilmesi
- Fiil ehliyetini kaybetmesi,
- İflâsı hâlinde son bulur

HAKSIZ FİİLİN UNSURLARI

- Hukuka Aykırı Fiil
- Zarar
- İliyet bağı
- Kusur

HUKUKA AYKIRI FİİL**Hukuka Aykırılığı Ortadan Kaldıran Nedenler**

1. Kanunun Verdiği Yetki
2. Zarar Görenin Rızası
3. Üstün Nitelikte Özel Yarar
4. Üstün Nitelikte Kamusal Yarar
5. Özel Hukuktan Doğan Bir Hakkın Yerine Getirilmesi
6. Bilimsel Eleştiriler
7. Kişinin hakkını kendi gücüyle koruması

KUSURSUZ SORUMLULUK HALLERİ**A. Özen Sorumluluğu:**

1. Ev başkanının sorumluluğu (MK)
2. Taşınmaz malikinin sorumluluğu (MK)
3. Adam çalıştırmanın sorumluluğu (BK)
4. Hayvan tutucusunun sorumluluğu (BK)

B. Tehlike Sorumluluğu:

1. Araç işletenin sorumluluğu (KTK)
2. Bina ve eser malikinin sorumluluğu (BK)
3. Çevreyi kirlütenin sorumluluğu
4. Tehlikeli işletme işletenin sorumluluğu(BK)

C. Hakkanियet Sorumluluğu:

1-Ayırtetme gücü yerinde olmayanların sorumluluğu(Zengin deli fakir akıllı örneği)(BK)

KURTULUŞ BEYANI (KANITI)

-Ev başkanının sorumluluğu
-Adam çalıştırmanın sorumluluğu
-Hayvan tutucusunun sorumluluğu
Kurtuluş kanıtı getirebilir, yani gerekli dikkat ve özeni gösterdiklerini ispat ederlerse sorumluluktan kurtulur.

FAİZ

Faiz paradan yoksun kalmanın bedelidir.

Faiz asıl alacağına bağlı fer'i bir haktır, bu nedenle asıl alacak sona ererse faiz de sona erer.

Anapara Faizi; vadeye kadar işleyen faizdir.

Belirlenen faiz oranı yasal faiz oranının %50'sini geçemez

Temerrüt Faizi; vadeden fiili ödemeye kadar işleyen faizdir.

Belirlenen faiz oranı yasal faiz oranının %100'ünü geçemez.

Taraflar faiz oranını belirlememişse yasal faiz oranı uygulanır.

SEBESİZ ZENGİNLEŞME

Sebepsiz zenginleşme, bir kişinin malvarlığında geçerli bir sebep olmaksızın diğer bir kişinin aleyhine gerçekleşen çoğalmadır.

SEBESİZ ZENGİNLEŞME UNSURLARI

- A) Zenginleşme
- B) Fakirleşme
- C) İliyet Bağı
- D) Haklı Bir Sebebin Bulunmaması

ZAMANAŞIMI : 2 YIL HER HALDE 10 YIL

İFA YERİ

Borcun nerede ifa edileceğini taraflar açık veya zımni iradeleriyle serbestçe belirleyebilirler

- Para Borçlarında ifa, alacaklının ifa zamanında oturduğu yerde yapılır.

- Parça Borçlarında ifa yeri, sözleşme kurulduğu zaman o şeyin bulunduğu yerdir.

- Para ve parça borçlarının dışında kalan diğer bütün borçlarda ifa yeri borcun doğumu zamanında borçlunun yerleşim yeridir

- Sınırlı cins borçları ise borçlunun yerleşim yerinde ifa edilir.

ALACAKLI TEMERRÜDÜ

- Alacaklının kendisine sunulan edimi haklı bir neden olmaksızın reddetmesidir.
- Alacaklının kusurlu olma şartı aranmaz.
- Verme ve yapma boçlarında olur yapmama boçlarında olmaz.
- Alacaklı temerrüdü borcu sona erdirmez.

BORÇLU TEMERRÜDÜ

1. Borcun Muaccel olması
2. Alacaklının ihtarı
3. İfanın Mümkün olması
4. “Kusur” şartının aranmaması

BORCU SONA ERDİREN HALLER

1. **İbra:** alacaklı ile borçlunun anlaşarak borcun tamamen ya da kısmen sona erdirilmesidir
2. **İfa:** Borçlunun borcunu yerine getirerek borcun sona ermesidir
3. **Yenileme (tecdit):** Yeni bir borç meydana getirerek mevcut borcun sona erdirilmesidir
4. **Birleşmesi:** Alacaklı ve borçlu sıfatlarının birleşmesidir
5. **İfa İmkânsızlığı (Kusursuz İmkânsızlık):** Borç doğduktan sonra, borçluya yüklenemeyen nedenlerden ifanın elde edilemez hâle gelmesidir.
6. **Takas**

TAKAS

- Karşılıklı aynı cins alacağa sahip kişilerden birinin tek taraflı beyanı ile bu alacakları az olanı oranında geriye etkili olarak sona erdirmesidir.
- Alacaklardan biri çekişmeli olsa bile takas ileri sürülebilir.
- Asıl borçlunun takası ileri sürme hakkı buldukça, kefil de alacaklıya ifada bulunmaktan kaçınabilir.
- Üçüncü kişi yararına borçlanan kişi, bu borcu ile sözleşmenin diğer tarafından olan alacağını takas edemez.
- Borçlunun iflası hâlinde alacaklılar, muaccel olmasalar bile, alacaklarını müflise olan borçları ile takas edebilirler

Takasın Şartları

- a) Taraflar birbirinden alacaklı olmalıdır.
- b) Tarafların birbirlerinden alacaklarının konusu aynı cinsten olmalıdır.
- c) Tarafların karşılıklı alacaklarının muaccel olması gerekir, borcun ise ifa edilebilir olması gerekir.
- d) Takas beyanında bulunacak kişi, bu hakkından feragat etmemiş olmalıdır.
- e) Takas mümkün olmalıdır alacaklının rızası olmadan takas edilmeyecek alacaklardan birisi olmamalıdır.

ZAMANAŞIMINI DURDURAN HALLER

- a. Velayet süresince, çocukların ana ve babalarından olan alacakları
- b. Vesayet süresince, vesayet altında bulunanların vasiden veya vesayet işlemleri sebebiyle Devletten olan alacakları
- c. Evlilik devam ettiği sürece, eşlerin diğerinden olan alacakları
- d. Hizmet ilişkisi süresince, ev hizmetlilerinin onları çalıştıranlardan olan alacakları
- e. Borçlu, alacak üzerinde intifa hakkına sahip olduğu sürece.
- f. Alacağı, Türk mahkemelerinde ileri sürme imkânının bulunmadığı sürece.
- g. Alacaklı ve borçlu sıfatının aynı kişide birleşmesinde, birleşmenin ileride geçmişe etkili olarak ortadan kalkması durumunda, bu durumun ortaya çıkmasına kadar geçecek sürece

ZAMANAŞIMINI KESEN HALLER

- a) Borçlunun Fiiller – Borcu ikrar etmesi – Faiz ödemesi – Kısmî ödeme yapması – Teminat vermesi (Rehin veya kefil)
- b) Alacaklının Fiilleri – Alacağı için mahkemeye veya hakeme dava veya def'i yoluyla müracaat etmesi – İcra takibatında bulunması – İflas masasına müracaat etmesi
- c) Usul İşlemleri(hakimin fiilleri) – Açılan bir davanın devamı sırasında iki tarafın muhakemeye ilişkin her işlemi – Hâkimin tüm emir ve kararları

KOŞULA BAĞLANAMAYAN İŞLEMLER

- Evlenme
- Evlat edinme
- Soy bağının reddi hakkı
- Tanıma
- Taşınmazlara ilişkin tasarruf işlemleri
- Yenilik doğuran hakların kullanılması

Seçimlik Ceza Koşulu:

- Borçlunun edimi ifa etmemesi hâlinde alacaklının asıl edimin ifasından vazgeçerek ceza koşulunun ödenmesini talep etmesidir.
2. İfaya Eklenen Ceza Koşulu: Borçlu edimi yerine getirmediği taktirde alacaklının hem ifayı hem de cezayı talep ettiği durumdur.
 3. İfayı Engelleyen Ceza Koşulu: Borçlunun cezayı ödemek suretiyle sözleşmeden dönebildiği alacaklının da sadece ceza koşulunun ödenmesini talep edebildiği koşuldur.

ALACAĞIN DEVRİ (TEMLİKİ)

- Bir borç ilişkisinde alacağın alacaklı tarafından bir başka şahsa devredilmesidir.
- Yazılı şekle tâbi bir işlemdir.
- Alacağın devredilmesinde önceki alacaklının rızasına da ihtiyaç yoktur.
- Eksik borçların devri de mümkündür.

DEVREDİLEBİLECEK ALACAKLAR

- Konut ve çatılı işyeri kiralalarında kiracının kullanım
- Ürün kirasında kiracının kullanım ve işletme hakkı
- Kullanım ödücü (ariyet) alanın kullanım hakkı.
- Hizmet sözleşmesinde işverenin işin görülmesine dair alacak hakkı
- Ölünceye kadar bakma sözleşmesinde bakım alacaklısının hakkı
- Sigortalıların mevzuat hükümleri gereğince kurum nezdinde doğan alacakları
- Manevî tazminat talebi

